

Estratègies i Recursos Educatius per al Professorat de Música

Codi: 40828
Crèdits: 10

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4312637 Musicologia, Educació Musical i Interpretació de la Música Antiga	OT	0	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Cecilia Gassull Bustamante

Correu electrònic: Cecilia.Gassull@uab.cat

Equip docent

Cecilia Gassull Bustamante

Angela María Pino Hoyos

Cristina Gonzalez Martin

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

Tenir un títol universitari oficial espanyol o un títol superior de música o altres expedit per una institució superior de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES). O de tercers països, que al país expendedor del títol faculti per a l'accés als ensenyaments de màster.

Disposar de coneixements profunds en teoria i interpretació musical.

S'ha de poder acreditar un nivell de C1 d'espanyol. Això significa expressar-se amb fluïdesa, espontaneïtat i sense esforç aparent; trobar sempre l'expressió adequada a la situació i al context, ja es trobi aquest emmarcat en l'àmbit social, laboral o acadèmic; i utilitzar l'idioma amb flexibilitat i eficàcia, demostrant un ús correcte en l'elaboració de textos complexos. Així com ser capaç d'explicar i defensar les teves opinions en un debat; exposar els avantatges i desavantatges d'un assumpte, especular sobre possibles situacions hipotètiques.

Objectius

- Aprofundir sobre la pràctica docent en diferents àmbits fonamentals de l'educació musical: la didàctica, les TIC i la veu.
- Analitzar cada un dels àmbits en relació al currículum i a la formació del professorat.
- Conèixer i aprendre estratègies, metodologies i recursos didàctics dels àmbits citats.
- Conèixer diferents teories i concepcions de l'aprenentatge com a eina per a l'anàlisi i reflexió de la tasca docent.
- Conèixer i elaborar materials didàctics per a l'ensenyament-aprenentatge de la música.
- Conèixer el plantejament de la didàctica de l'audició a l'aula a través d'un repertori de música contemporània i músiques del món.
- Analitzar diversos recursos d'educació musical a partir de la utilització de les TIC.

- Conèixer i aplicar les TIC en el desenvolupament de recursos multimèdia i el tractament i obtenció de dades.
- Conèixer i aplicar les TIC per a la creació musical a l'aula.
- Conscienciar i conèixer la funció de la veu com a eina de comunicació en la pràctica docent.
- Analitzar les característiques d'una bona actitud corporal en una fonació eficient i sana.
- Conèixer i aprendre recursos per a una emissió i projecció de la veu sense esforç, tant cantada com parlada

Competències

- Analitzar les músiques segons àrees culturals i segons els contextos socials en què es manifesten i es desenvolupen per aplicar-ho a la recerca i als projectes interpretatius.
- Analitzar situacions d'ensenyament i d'aprenentatge en la transmissió de coneixements i pràctiques musicals.
- Aplicar la capacitat crítica en projectes de recerca musicològica i en projectes interpretatius.
- Demostrar habilitats d'autoaprenentatge en l'àmbit d'estudi de la musicologia, l'educació musical i la interpretació.
- Treballar en contextos interdisciplinaris relacionats amb la musicologia, l'educació musical i la interpretació.
- Utilitzar a nivell d'usuari els diferents programaris de música disponibles al mercat per a aplicar-los a la recerca musicològica i al desenvolupament de projectes interpretatius.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i obtenir resultats d'alta qualitat en el procés de transmissió de coneixements i pràctiques musicals
2. Aplicar el programari més adequat per a desenvolupar un projecte educatiu determinat en relació amb el tractament de dades i edició de partitures
3. Aplicar la capacitat crítica en projectes de recerca musicològica i en projectes interpretatius.
4. Demostrar habilitats d'autoaprenentatge en l'àmbit d'estudi de la musicologia, l'educació musical i la interpretació.
5. Discernir les característiques distintives de diverses cultures musicals
6. Relacionar sistemes musicals amb els seus respectius contextos de producció i recepció
7. Treballar en contextos interdisciplinaris relacionats amb la musicologia, l'educació musical i la interpretació.
8. Utilitzar correctament els programes de gestió de fonts documentals musicals més habituals en la pràctica professional de la pedagogia

Continguts

Aquest mòdul té com a eix vertebrador, com la recerca en transferència de coneixements ha enriquit i generat noves i millors maneres de treballar la música i la veu a l'aula. Els continguts d'aquest mòdul s'estructuren en tres blocs.

1-Recursos didàctics

Es treballaran les tres grans competències de la didàctica de la música: escoltar, interpretar i crear. Es parlarà sobre la didàctica de la música a l'etapa infantil i primària. L'anàlisi de la pràctica que es realitzi ens conduirà a reflexionar sobre el paper de les tres grans competències de l'àrea de música, dels recursos materials en la formació musical a l'escola i de l'aprenentatge de la música través de l'escolta. El coneixement del repertori es durà a terme amb interacció amb l'aprenentatge de metodologia i recursos didàctics. En aquest bloc també es treballaran obres de compositors contemporanis -catalans i d'arreu- i de músiques del món.

En aquest bloc de continguts hi haurà un espai per treballar la inclusió dins l'àmbit de l'ensenyament-aprenentatge de la música.

2. Audició i noves tecnologies en l'aprenentatge musical

En el treball es reflexionarà sobre el potencial que tenen les TIC en l'educació musical, a partir de recursos web2, de materials multimèdia, etc... També es faran exercicis pràctics d'aplicació de programari específic.

3. Comunicació vocal

El treball combina la teoria amb la pràctica tenint com a referència la veu com a una eina fonamental del docent. Es parteix de la concepció que tot el cos és l'instrument de la veu i s'analitzen des de la pràctica les qualitats del so vocal, els fonaments d'un bon control corporal i vocal i el seu paper dins la comunicació educativa.

Metodologia

Donat el contingut del mòdul, les sessions seran fonamentalment pràctiques, l'aprenentatge es durà a terme a través de la pròpia experimentació a l'aula, que a més s'alternarà amb:

- Lectures proposades, obligatòries i/o opcionals.
- Debat i reflexió col·lectiva o en petit grup sobre temàtiques del programa.
- Exercicis pràctics sobre els continguts del curs.

En cas que les autoritats sanitàries limitin la presencialitat, les activitats pràctiques seran adaptades per poder-les fer de manera telemàtica.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Conferències i debats	57,5	2,3	3, 7
Presencials amb tot el grup	17	0,68	4, 5, 6, 7, 8
Seminaris a partir de lectures	6,5	0,26	3, 5, 6, 7
Tipus: Supervisades			
Recensions bibliogràfiques i anàlisi de documents	22	0,88	4, 5, 7, 8
Tipus: Autònomes			
Disseny de projectes	141	5,64	2, 4, 5, 7

Avaluació

En el cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Les tasques, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i / o discussions d'exercicis a través d'Teams, assegurant que tot l'estudiantat pot accedir

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) de l'procediment i data de revisió de les qualificacions.

A l'hora d'avaluar es tindrà en compte:

- la participació activa en les activitats de les sessions presencials (o per videoconferència, si fos el cas).
- és imprescindible acreditar l'assistència a un mínim d'un 75% de les sessions (normativa general de l'Màster) per superar el mòdul.
- per poder superar el mòdul s'ha d'haver superat els tres àmbits: Didàctica, TIC i Veu.
- en cas que l'estudiant no hagi entregat, al menys, el 70% de les activitats d'avaluació, l'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable".
- es valorarà la competència dels alumnes en els tres blocs conjuntament a través d'una presentació oral a l'acabar el mòdul.

Les tasques per a l'avaluació de cadascuna de les parts * de el Mòdul són les següents:

- Didàctica: Disseny d'una proposta didàctica al voltant d'una audició d'acord amb els criteris i principis didàctics tractats. Reflexions sobre diferents lectures.
- TIC: Utilització de recursos TIC (qüestionaris, partitures, material multimèdia ...) i saber integrar en un bloc o en una plataforma de comunicació.
- Veu: Disseny d'una rutina preparació corporal-vocal i realització de tasques concretes derivades de la feina de classe.

(*) La nota final s'obté segons el següent percentatge

Didàctica de la música: 50%

TIC: 30%

Veu: 20%

En cas que l'estudiant cometi qualsevol tipus d'irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, aquest serà qualificat amb 0, sense importar el procés disciplinari que es pugui derivar. En cas que es verifiquin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Concreció de les activitats d'avaluació

DIDÀCTICA DE LA MÚSICA

Tasca d'avaluació	Tipologia d'activitat	Data d'avaluació	Data recuperació
Elaboració proposta didàctica sobre audició	Individual	28/05/21	
Reflexions d'articles sobre didàctica de la música	Individual/grupal	28/05/21	
Presentació oral utilitzant recursos didàctics, TIC i projecció de l'aveu	Individual	últim divendres de classe	
Creació-elaboració material didàctic	Individual/grupal	28/05/21	

VEU

Tasca d'avaluació	Tipologia d'activitat	Data d'avaluació
Presentació oral utilitzant recursos didàctics, TIC i projecció de la veu	Individual	últim divendres de classe
Elaboració de rutina de reparació corporal-vocal	Individual	28/05/21

TIC

Tasca d'avaluació	Tipologia d'activitat	Data d'avaluació
Presentació oral utilitzant recursos didàctics, TIC i projecció de la veu	Individual	últim divendres de classe

Les tasques d'avaluació que estiguin suspeses es podran recuperar el 11/06/21

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Comunicació vocal	30	2	0,08	1, 4
Didàctica de l'audició	50	3	0,12	3, 4, 5, 6, 7, 8
Recursos TIC	20	1	0,04	2, 4, 7, 8

Bibliografia

DIDÀCTICA DE LA MÚSICA

CASAS, A. i POZO, J. I. (2008): ¿Cómo se utilizan las partituras en la enseñanza y el aprendizaje de la música? *Cultura y Educación*, 20 (1), 49-62.

CARRILLO, C. i VILAR, M. (2012): Las competencias profesionales del profesorado de música: opiniones de una muestra de docentes. *Cultura y Educación*, 24 (3): 319-335.

COLL, C.; COLOMINA, R.; ONRUBIA, J. i ROCHERA, M. J. (1992): Actividad conjunta y habla: una aproximación al estudio de los mecanismos de influencia educativa. *Infancia y aprendizaje*, 59, 189- 232

COLL, C., PALACIOS, J. i MARCHESI, A. (Comp.) (2004): *Desarrollo psicológico y educación: psicología de la educación escolar*. Madrid: Alianza Editorial.

CUBERO, R. (2005): *Perspectivas constructivistas: la intersección entre el significado, la interacción y el discurso*. Barcelona: Graó.

ESCOLTAR MÚSICA A L'ESCOLA: <https://sites.google.com/site/escoltarmusiques/>

GLUSCHANKOF, C. i PÉREZ-MORENO, J. (2017). *La música en la educación infantil: investigación y práctica*. Madrid: Dairea Ediciones.

GOETZE, M. (2000). Challenges of Performing Diverse Cultural Music. *Music Educators Journal*, 87 (1), p. 23-25

GÓMEZ, I. (2000): Bases teóricas de una propuesta didáctica para favorecer la comunicación en el aula. En J. JORBA, I. GÓMEZ, I A. PRAT: *Hablar y escribir para aprender*. Madrid: Síntesis.

LINES, D. K. (2009). *La educación musical para el nuevo milenio*. Madrid. Morata.

MALAGARRIGA, T. i MARTÍNEZ, M. (Eds.) (2010): *Tot ho podem expressar amb música*. Barcelona: Dinsic Publicacions Musicals.

MALAGARRIGA, T. i MARTÍNEZ, M. (2006): *Els músics més petits: unitats didàctiques per l'alumnat de 4 i 5 anys d'escola de música* (2 vol). Barcelona: Dinsic Publicacions Musicals.

MALAGARRIGA, T.; PÉREZ, J.; BALLBER, L. i ROCA, C. (2011): *Tireu confits! Propostes per a fer música amb infants de 0 a 3 anys* (vol I), els més petits. Barcelona: Amalgama Edicions.

MERCER, N. (2001): *Palabras y mentes. Cómo usamos el lenguaje para pensar juntos*. Barcelona: Paidós.

PÉREZ, J. i MALAGARRIGA, T. (2010): Materiales para hacer música en las primeras edades: ejes del triángulo formación, innovación e investigación. *Revista Complutense de Educación*, 21 (2), 389-403.

PINSSON, M. (2003). *Écouter la musique du XXe siècle à l'école, au collège et au lycée*. SCEREN. Reims

POZO, J. I. et al. (2006): *Nuevas formas de pensar la enseñanza y el aprendizaje: las concepciones de profesores y alumnos*. Barcelona: Graó.

SANMARTÍ, N. (2007): *Evaluar para aprender. 10 ideas clave*. Barcelona: Graó.

VALLS, A., CALMELL, C. (2010). *La música contemporània catalana a l'escola*. Barcelona. Dinsic

VIDAL, J.; DURAN, D. i VILAR, M. (2010): Aprendizaje musical con métodos de aprendizaje cooperativo. *Cultura y Educación*, 22 (3), 363-378.

VILADOT, L. (2012): De la poesia a la composició musical col·lectiva: una experiència a l'escola de música. *Temps d'Educació*, 42, 93-110.

VILADOT, L.; GÓMEZ I. i MALAGARRIGA T. (2010): Sharing Meanings in the Music Classroom. *European Journal of Psychology of Education*, 25 (1): 49-65.

VILADOT, L. i PÉREZ-MORENO, J. (2016): Pon, pon, dinerito en el bolsón: un paseo poredel juego musical en la etapa infantil. Dins de EDO, M; BLANCH, S. i ANTÓN, M. (coord.). *El juego en la primera infancia*. Barcelona: Octaedro.

WERTSCH, J. (1988): *Vygotsky y la formación social de la mente*. Barcelona: Paidós.

ZARAGOZÁ, J. LL. (2009): *Didáctica de la música en la educación secundaria. Competencias docentes y aprendizaje*. Barcelona: Graó.

VEU

ALESSANDRONI, N.;TORRES GALLARDO, B. y BELTRAMONE, C. (Eds.) (2019). *Vocalidades: la voz humana desde la interdisciplina*. La Plata: GITeV.

BERTHERAT, T., BERSNTEIN, C.(1990). *El cuerpo tiene sus razones*. Barcelona: Paidós.

BUSTOS, I. (2007). *La voz. La técnica y la Expresión*. Badalona (Barcelona): Paidotribo

CALAIS, B (2013). *Anatomía de la Voz*. La liebre de marzo (Barcelona)

CALAIS, B (2006). *La respiración. Anatomía para el movimiento, Vol. IV*. La liebre de marzo (Barcelona)

GASSULL, C; GODALL, P; MARTORELL, M. (2011). *La voz. Orientaciones prácticas*. Amalgama edicions. Bcelona

MCCALLION, M. (1999): *El libro de la voz*. Barcelona: Urano.

Center Of Voice Disorders: www.bgsm.edu/voice Centre Roy Hart: www-elec.enst.fr/~dufourd/royhart/rhfrancais.html Cesari, U.: "Voicelabnews" www.voxneapolis.it/it_news0497.html National Association Teachers Of Singing: www.nats.org The Voice Foundation: www.voicefoundation.org

TIC

BUSQUETS, A., SABADELL i BOSCH, M. (2010). *TIC-TAC EEES: educar per transformar: transformar per educar: reflexions metodològiques i adaptació a un entorn virtual d'aprenentatge*. Barcelona: UOC. Accés des de http://cataleg.uab.cat/record=b1829268~S1*cat

MARÍN DE LA IGLESIA, J. L. (2010). *Web 2.0: una descripció muy sencilla de los cambios que estamos viviendo*. Oleiros (La Coruña): Netbiblo. Accés des de http://cataleg.uab.cat/record=b1810686~S1*cat

MIRALPEIX, A. (2014). *Aproximació a les competències digitals musicals i la seva didàctica als estudis de Grau de mestre en Educació Primària*. Tesi doctoral. Barcelona: Universitat Ramon Llull.

En la confecció de la bibliografia s'ha tingut en compte la perspectiva de gènere.